

Autorska wizja rozwoju Elbląskiej Orkiestry Kameralnej

Karolina Nowotczyńska

2024

Na przestrzeni najbliższych sezonów artystycznych Elbląska Orkiestra Kameralna będzie rozwijać dotychczasowy kierunek działalności, koncentrując się na upowszechnianiu i zaspokajaniu kulturalnych, w szczególności muzycznych, potrzeb społeczeństwa. Działalność instytucji będzie łączyć w sobie jej dotychczasowy, bogaty organizacyjnie, repertuarowo i wydawniczo dorobek z nowymi przedsięwzięciami, wykorzystującymi nowoczesne możliwości dotarcia do publiczności. Tym samym Orkiestra będzie stanowić ośrodek kultury, podejmujący dialog z kulturalną przeszłością, teraźniejszością i przyszłością.

Szereg inicjatyw podjętych przez instytucję umożliwi wszystkim grupom społecznym aktywny udział w życiu publicznym Elbląga, a tym samym budowanie wspólnoty, opartej na znajomości wielowiekowego dziedzictwa kulturalnego i historycznego miasta, Europy i świata.

Temu celowi będzie służyła wszechstronna działalność koncertowa - koncerty, spektakle muzyczne, audycje i festiwale z repertuarem obejmującym najwybitniejsze dzieła mistrzów baroku, klasycyzmu, romantyzmu, XX i XXI wieku. W swojej działalności instytucja położy również nacisk na aspekt edukacyjny, organizując cykliczne koncerty umuzykalniające najmłodsze pokolenie elblążan. W kręgu zainteresowania EOK znajdą się także młodzi polscy, a w szczególności elbląscy, artyści - aby umożliwić im dogodne warunki rozwoju, Orkiestra nawiąże szeroko zakrojoną współpracę ze szkołami artystycznymi, stowarzyszeniami kulturalnymi, oraz innymi podmiotami działającymi w zakresie kultury.

Instytucja będzie intensywnie działać na rzecz współpracy Elbląga z zagranicznymi ośrodkami kulturalnymi. W związku z tym, planowany jest udział Orkiestry w międzynarodowych festiwalach o randze europejskiej i światowej. Aby utrwalić swój artystyczny dorobek, EOK zamierza również kontynuować działalność wydawniczą. Jest to najlepsza droga do utrwalenia pozycji Orkiestry na kulturalnej mapie Polski i Europy.

Dzięki wspomnianym działaniom Orkiestra będzie stanowić ośrodek wielostronnej i wielostopniowej edukacji kulturalnej, otwarty na nowe technologie i współkształtujący elbląskie życie społeczne. Współpraca z partnerami ze środowiska lokalnego i ponadlokalnego umożliwi instytucji realizację szeregu inicjatyw proobywatelskich, przyczyniających się do budowy społeczeństwa obywatelskiego i wyzwalających potencjał elbląskiego społeczeństwa. Z kolei nawiązanie współpracy ze środowiskiem osób niepełnosprawnych pozwoli instytucji aktywnie przeciwdziałać procesowi wykluczenia kulturalnego.

1) PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI KONCERTOWEJ

Działalność Elbląskiej Orkiestry Kameralnej będzie obejmować szereg wydarzeń koncertowych, realizowanych z wykorzystaniem bogatego i różnorodnego repertuaru. Program EOK będzie łączył muzyczną tradycję z kompozytorską współczesnością, obejmując swoim zakresem utwory muzyki klasycznej, jazzowej, czy filmowej.

W ramach działalności koncertowej, instytucja nawiąże współpracę z artystami cenionymi na polskiej, europejskiej i światowej scenie kulturalnej, takimi jak Jakub Jakowicz, Waldemar Malicki, Szymon Nehring, Wołosi, Sławomir Uniatowski, Kuba Badach, Alexander Sitkovetsky i inni, natomiast koncerty będą odbywać się pod batutą cenionych w Polsce i za granicą dyrygentów, m.in. Sergeya Smbatyana, Michała Dworzyńskiego, Alexandra Humali, Łukasza Borowicza, George'a Tchitchinadze, Andrey'a Boreyko, Thomasa Kalba czy Miriana Khukhunaishvili.

Dzięki współdziałaniu z wymienionymi artystami EOK będzie ustawicznie rozwijać umiejętności, korzystając z możliwości wymiany doświadczeń z laureatami najbardziej prestiżowych konkursów muzycznych. Koncertowa publiczność zyska natomiast możliwość poznania dorobku najciekawszych polskich oraz europejskich solistów i dyrygentów.

W poprzednich latach, w miarę możliwości finansowych Instytucji, zaprosiłam wielu artystów zza granicy. Uważam, że jest to działanie mocno rozwojowe zarówno dla samego Zespołu, jak i pozytywnie wpływa na pozyskiwanie nowej publiczności, gdyż zwiększa się tym samym prestiż całej Instytucji. Zamierzam więc kontynuować obrany kierunek i nawiązywać jeszcze więcej współpracy międzynarodowych.

Chciałabym, aby rozwojowi Orkiestry jako całości towarzyszył również rozwój muzyków jako indywidualnych artystów. Ich pasja i energia, błyskotliwość techniczna oraz wrażliwość artystyczna stanowią potencjał, który warto, a wręcz trzeba upubliczniać. Liczne nagrody i wyróżnienia najlepiej świadczą, że nasi muzycy sprawdzają się w roli solistów, a ich kilkukrotne solowe występy zawsze spotykały się z ciepłym przyjęciem elblązan.

Uważam, że niezbędne jest wykorzystanie tego entuzjazmu i dlatego programy kolejnych sezonów artystycznych będą kładły nacisk z jednej strony na recitale muzyków EOK, z drugiej zaś na koncerty z udziałem mniejszych składów kameralnych. Pozwoli to nie tylko poszerzyć

wachlarz umiejętności artystów, ale wpłynie pozytywnie na ich identyfikację z instytucją, a także z Elblągiem.

Instytucja będzie również aktywnie uczestniczyć w życiu kulturalnym Elbląga – poprzez występy w ramach takich wydarzeń, jak m.in. koncert noworoczny, dni miasta czy obchody Święta Niepodległości. Ważnym elementem działalności EOK będą też koncerty wspierające funkcjonowanie elbląskich organizacji, działających na rzecz dobra publicznego, takich jak Hospicjum Elbląskie czy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ponadto, planowany jest udział EOK w koncertach wyjazdowych, obejmujący z jednej strony występy uświetniające okolicznościowe imprezy, z drugiej koncerty w miejscowościach regionu. W ten sposób publiczność mieszkająca na co dzień z dala od dużych ośrodków kulturalnych zyska dostęp do atrakcyjnego programu artystycznego.

Dzięki przyjęciu takiego kierunku działania, oraz koncertom z udziałem najwybitniejszych europejskich artystów, Orkiestra jeszcze mocniej zagości w świadomości elblążan, kształtując ich postawy jako odbiorców kultury. Natomiast dla instytucji występy z wybitnymi osobowościami kultury staną się platformą indywidualnego i zespołowego rozwoju, a nie ma nic bardziej satysfakcjonującego.

2) DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

Działalność edukacyjna Elbląskiej Orkiestry Kameralnej jest dla nas niezwykle ważną kwestią. Przez lata obejmowała szereg inicjatyw, które służyły wspieraniu rozwoju kulturalnego i muzycznego najmłodszych. Poprzez udział w przedsięwzięciach organizowanych przez EOK dzieci i młodzież, w tym podopieczni elbląskich ośrodków szkolno-wychowawczych, placówek edukacyjnych z oddziałami integracyjnymi oraz organizacji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi, zyskali dostęp do interdyscyplinarnych wydarzeń kulturalnych. Będziemy się starać w jak najciekawszy sposób dotrzeć do najmłodszej publiczności – tylko tym sposobem mamy szansę na to, aby wychować kolejne pokolenie melomanów.

W kolejnym sezonie artystycznym Elbląska Orkiestra Kameralna będzie kontynuować szandarowe projekty edukacyjne, realizowane na przestrzeni ostatnich lat. Najciekawszym z

nich jest niewątpliwie Elbląg Music Masterclass – kursy muzyczne, których głównym założeniem jest stworzenie rozbudowanego, kompleksowego wydarzenia skierowanego do uczniów szkół muzycznych II stopnia, studentów i absolwentów Akademii Muzycznych z Polski i zza granicy, które umożliwia podwyższenie kompetencji muzycznych pod okiem wybitnych pedagogów (indywidualne lekcje i warsztaty grupowe), prezentację nabytych umiejętności szerokiemu gronu odbiorców podczas organizowanych recitali, możliwość uczestnictwa w wykładach i warsztatach z Techniki Alexandra (metody eliminowania tremy scenicznej pozwalającej na duży rozwój zawodowy muzyków), wymianę doświadczeń, udział w konkursie "Młodego Wirtuoza", co w znacznym stopniu otwiera indywidualną aktywność zawodową młodych muzyków. Elbląg Music Masterclass przyczynia się także do popularyzacji muzyki poważnej wśród lokalnej społeczności z Elbląga i okolic, ponieważ jednocześnie organizowany jest szereg zróżnicowanych koncertów.

Elbląg Music Masterclass cieszył się ogromnym zainteresowaniem w poprzednich dwóch edycjach. Mam nadzieję, że kolejne jego edycje będą przyciągać jeszcze więcej uczestników, co sprawi, że Miasto Elbląg stanie się jednym z najważniejszych ośrodków muzycznych w kraju.

3) WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI KULTURY

Elbląska Orkiestra Kameralna będzie kontynuować szeroko zakrojoną współpracę z instytucjami i innymi podmiotami działającymi w sferze kultury, tak elbląskimi, jak i ogólnopolskimi.

Kooperacja z takimi instytucjami, jak Zespół Państwowych Szkół Muzycznych w Elblągu, Teatr im. Aleksandra Sewruka w Elblągu, Centrum Spotkań Europejskich „Światowid”, Centrum Sztuki Galeria El, Muzeum Archeologiczno- Historyczne w Elblągu, Stowarzyszenie Miłośników Muzyki „Cantata”, Biblioteka Elbląska im. C.K. Norwida w Elblągu, Młodzieżowy Dom Kultury w Elblągu, czy Uniwersytet III Wieku i Osób Niepełnosprawnych w Elblągu umożliwi EOK realizowanie projektów o charakterze interdyscyplinarnym. Dzięki współpracy ze wspomnianymi podmiotami, wydarzenia organizowane przez instytucję, zyskają wymiar wykraczający daleko poza sferę muzyki, a tym samym atrakcyjniejszy dla szerokiego grona odbiorców. Szeroko zakrojona wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami wpłynie z pewnością pozytywnie na kształtowanie się Elbląga jako rozwiniętego ośrodka kulturalnego.

Współpraca z elbląskimi instytucjami kultury wpłynie też pozytywnie na organizacyjny aspekt działalności Elbląskiej Orkiestry Kameralnej, tj. możliwość korzystania z wielu sal koncertowych. Tak, jak dotychczas, zdecydowana większość występów instytucji będzie się odbywać w Sali Koncertowej Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych. Natomiast wykorzystywanie sal udostępnianych przez Bibliotekę Elbląską, Galerię El oraz Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji umożliwi EOK organizację niepowtarzalnych koncertów o charakterze rozrywkowych, skierowanych do kilkutyśięcznej publiczności.

Ponadto, Orkiestra będzie kontynuować współpracę z lokalnymi instytucjami, takimi jak ośrodki kultury, urzędy gmin, parafie, na przykład przy okazji festiwalu „Elbląg Music Festival”, dzięki któremu mniejsze ośrodki zyskały szansę współorganizacji koncertów o randze ogólnopolskiej, a mieszkańcy regionu poszerzyli swoją perspektywę kulturalną, w szczególności muzyczną.

Dzięki współpracy z organizatorami prestiżowych festiwali, odbywających się tak w kraju, jak i zagranicą, EOK zyska zaś możliwość prezentacji swoich umiejętności na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej. Dotychczasowy udział instytucji w wydarzeniach tej rangi, co Międzynarodowy Festiwal „Dark Music Days” w Reykjaviku, Festiwal „Indian Summer in Levoca” w Lewoczy, Letni Festiwal im. Jerzego Waldorffa w Radziejowicach czy Festiwal Mozartowski w Warszawie, stanowią potwierdzenie naszej wysokiej pozycji w środowisku muzycznym. Chcę nadal rozwijać obrany kierunek i zaplanować w kolejnych latach jeszcze więcej wyjazdów Orkiestry, zwłaszcza za granicę. Niestety, w poprzednim sezonie wiele wyjazdów musiało zostać odwołanych z powodu pandemii.

Instytucja położy również nacisk na współpracę ze szkołami artystycznymi, szczególnie Zespołem Państwowych Szkół Muzycznych im. Kazimierza Wiłkomirskiego w Elblągu i Akademią Muzyczną im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku. Co roku współorganizujemy koncert wraz z Gdańską Akademią, co przyczynia się do wsparcia rozwoju młodych artystów, którzy dopiero zaczynają swoją muzyczną karierę.

4) DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

Na przestrzeni ostatnich czterech sezonów Elbląska Orkiestra Kameralna wydała dwa niezwykle albumy. Pierwszy „Mozart – Symphonies & Duo” (wydana przez DUX), drugi „Weinberg/ Czarnecki” (wydana przez Orphee Classics). Płyta z Mozartem została nagrana wraz z wybitnym wiolonczelistą Marcinem Zdunikiem oraz ze mną. Jest ona dla mnie sukcesem podwójnym - po pierwsze pomimo bycia Dyrektorem EOK, nadal czuję się przede wszystkim artystą i ogromnie cieszy mnie możliwość udziału w tak prestiżowym projekcie. Po drugie - wydanie tak uznanych dzieł jednego z najwspanialszych kompozytorów wszech czasów, wraz z tak uznanym artystą jakim jest Marcin Zdunik – nie pozostało bez echa w całej społeczności muzycznej naszego kraju. Był to niewątpliwie ogromny sukces. Niemniejszym sukcesem okazało się wydanie płyty „Weinberg/ Czarnecki” wraz z naszą koncertmistrzynią Paulą Preuss. Na tym albumie nagrany został utwór „Truso” Sławomira Czarneckiego, który został napisany specjalnie dla miasta Elbląg.

Działalność wydawnicza jest niezwykle istotna. Dzięki niej Orkiestra staje się jeszcze bardziej rozpoznawana i uznawana przez środowiska muzyczne, a melomani zyskują niezwykłą pamiątkę, którą mogą zabrać ze sobą do domu. W przyszłym sezonie artystycznym będziemy więc kontynuować naszą twórczość i postaramy się wydać kolejne – niemniej ciekawe albumy.

5) POZYSKIWANIE FUNDUSZY

Elbląska Orkiestra Kameralna nieustannie poszukuje nowych funduszy, dzięki którym ma możliwość jeszcze bardziej intensywnego rozwoju. Nie będę przytaczać tu wszystkich projektów zakończonych sukcesem, mogę jednak uogólnić, iż w ciągu ostatnich czterech sezonów EOK zdobyła kilkaset tysięcy złotych – głównie z MKiDN, ale nie tylko. Środki te były przeznaczone zarówno na rozbudowę sprzętu, jak i na projekty miękkie, takie jak festiwale, czy wydanie płyt. W kolejnych latach nie zamierzamy zwolnić i większą część swojej uwagi przeznaczymy oczywiście na pozyskiwanie kolejnych środków. Elbląska Orkiestra Kameralna nadal posiada braki sprzętowe, co niestety uniemożliwia nam organizowanie koncertów z udziałem wyłącznie własnego sprzętu. Brakuje nam profesjonalnego sprzętu nagłośnieniowego i oświetleniowego, co niestety generuje ogromne koszty podczas każdego

koncertu. Czekamy na wyniki Infrastruktury Kultury, do której zgłosiliśmy chęć pozyskania środków na taki sprzęt – jestem pełna nadziei, że uda się nam te pieniądze zdobyć (wraz z wkładem własnym), ponieważ taki sprzęt zredukuje nasze wydatki w bardzo znaczącym stopniu, co przełoży się na ogromną oszczędność przez następne lata.

Niemniej ważne jest pozyskiwanie środków na projekty miękkie – czyli festiwale. Uważam, że tworzenie nowych projektów lokalnych, dla naszych mieszkańców, jest priorytetem naszej działalności. Chciałabym rozwijać miasto Elbląg i oferować coraz bogatszą ofertę dla wszystkich.

6) BUDOWA SIEDZIBY

Ostatni rozdział będzie perspektywą długoterminową, zakrojoną na przynajmniej kolejną dekadę. Od wielu lat, wraz z Zespołem i naszymi melomanami, rozmawiamy o tym, jak bardzo brakuje nam własnej siedziby. Mam świadomość tego, że na ten moment jest to nieosiągalne, lecz wierzę, że w dłuższej perspektywie – niezbędne. Zamierzam więc rozpocząć rozmowy na temat budowy Filharmonii.

Miasto Elbląg nie posiada aktualnie nowoczesnej i prestiżowej Sali Koncertowej. Sądzę, że cierpią na tym wszyscy. Budowa takiej Sali (na przykład na Wyspie Spichrzów – gdzie mamy do dyspozycji dużą ilość terenu) przyczyniłaby się nie tylko do rozwoju samej Orkiestry, ale także do rozwoju całego Miasta. Jesteśmy ośrodkiem pomiędzy dwoma dużymi miastami – Gdańsk – Olsztyn i nie widzę powodu, dla którego mielibyśmy w tym aspekcie od tych miast odbiegać. Mieszkańcy zasługują na Filharmonię, która mogłaby się stać wizytówką naszego pięknego Miasta.

Z czysto technicznego punktu widzenia, zwróćmy uwagę na to, o ile łatwiejsze dla Miasta byłoby organizowanie wielkich, rozrywkowych koncertów? O ile łatwiejsze byłoby zarabianie pieniędzy przez EOK? O ile łatwiejsze byłoby przyciąganie dużej publiczności? Miasto mogłoby organizować wspaniałe, prestiżowe koncerty, gale, czy nawet przedstawienia. Jeśli sala byłaby dobrze wyposażona, oszczędzilibyśmy na budowie sceny, czy wypożyczaniu sprzętu do organizacji takich koncertów.

A jaki miałyby to wpływ na rozwój samej Orkiestry? Przede wszystkim docelowo chciałabym rozszerzyć skład, aby Elbląska Orkiestra Kameralna przestała być orkiestrą smyczkową, a przerodziła się w małą orkiestrę symfoniczną. Jest to naprawdę bardzo trudne, aby organizować ciekawe koncerty mając do dyspozycji wyłącznie smyczki. Repertuar na ten skład jest bardzo mocno ograniczony, a publiczność oczekuje ciągle nowych wrażeń. Dodanie choćby podwójnych dętych (czyli 12 osób) znacząco rozszerzyłoby nasz repertuar i umożliwiłoby wykonywanie ciekawszych programów, a także organizowanie wielu rozrywkowych koncertów mniejszym kosztem oraz wysiłkiem. Własna sala umożliwiłaby nam regularne próby, co wpłynęłoby znacząco na nasz poziom.

Uważam, że na przestrzeni kilkunastu lat, jesteśmy w stanie stworzyć miejsce, które byłoby konkurencją dla większych miast w okolicy. Chciałabym do tego dążyć i wierzę, że zarówno my jak i mieszkańcy na to zasługują.